

Διαμόρφωση Ενιαίας Πολιτικής για την Επιμόρφωση και την Κατάρτιση των Εκπαιδευτικών Λειτουργών

ΠΡΟΤΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Περίληψη

Σκοπός του παρόντος κειμένου είναι η συνοπτική παρουσίαση του πλαισίου ενιαίας πολιτικής για την επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Στο κείμενο αυτό αναλύονται οι βασικές αρχές και οι άξονες ενός νέου συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, με το νέο πλαίσιο επιμόρφωσης επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός προφίλ εκπαιδευτικού, ο οποίος θα χαρακτηρίζεται από: (α) τον συνεχή εμπλουτισμό των γνώσεων, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και την παροχή δυνατοτήτων εφαρμογής τους στη διδακτική πράξη, (β) τον κριτικό αναστοχασμό. Προτάσσονται οι αρχές της συστηματικότητας, της καθολικότητας, του σχεδιασμού και περιεχομένου της επιμόρφωσης με βάση τη διάγνωση αναγκών, της σύνδεση της επιμόρφωσης με τη βελτίωση του σχολείου, της χρήση των βιωματικών μεθόδων επιμόρφωσης, καθώς και της πιστοποίησης παρακολούθησης της επιμόρφωσης μέσα από Φορέα Πιστοποίησης Επιμόρφωσης. Οι βασικοί άξονες του προτεινόμενου συστήματος περιλαμβάνουν την παροχή κινήτρων στους εκπαιδευτικούς, τη συνεχή, υποχρεωτική και στοχευμένη επιμόρφωση, τον εστιασμό στην επιμόρφωση εντός της σχολικής μονάδας, τον θεσμό του Παιδαγωγικού Συμβούλου, τη συστηματική αξιολόγηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης, την υποχρέωση κάθε εκπαιδευτικού να συμπληρώνει συγκεκριμένο αριθμό ωρών επιμόρφωσης για κάθε σχολική χρονιά και να πιστώνεται με μονάδες συνεχιζόμενης κατάρτισης, την ανάθεση της ευθύνης για την επιμόρφωση τόσο στην πολιτεία (επίσημα στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) όσο και στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, και τέλος τη δημιουργία Φορέα Πιστοποίησης Επιμόρφωσης με ρόλο την εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης όλων των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Περιεχόμενα

	Εισαγωγή	4
I	Διορισμός, μέλη και όροι εντολής της Επιστημονικής Επιτροπής	5
II	Λειτουργικοί ορισμοί	7
III	Μελέτη Εγγράφων	9
IV	Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης	11
V	Υποθέσεις πάνω στις οποίες εδράζεται η πρότασή μας	13
VI	Βασικές αρχές του προτεινόμενου συστήματος	14
VII	Βασικοί άξονες του προτεινόμενου συστήματος	17

Εισαγωγή

Σκοπός του κειμένου αυτού είναι η συνοπτική παρουσίαση του πλαισίου ενιαίας πολιτικής για την επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, όπως αυτό προτείνεται από την Επιστημονική Επιτροπή που ορίστηκε για τη διαμόρφωση του εν λόγω πλαισίου. Σε αυτό αναφέρονται οι βασικές αρχές και οι άξονες ενός νέου συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Το κείμενο περιλαμβάνει:

- Πληροφορίες σχετικά με το διορισμό, τα μέλη και τους όρους εντολής της Επιστημονικής Επιτροπής που συνέταξε το κείμενο.
- Λειτουργικούς ορισμούς.
- Κατάλογο κειμένων που μελετήθηκαν.
- Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης.
- Υποθέσεις πάνω στις οποίες εδράζεται η πρόταση.
- Βασικές αρχές του προτεινόμενου συστήματος.
- Βασικούς άξονες του προτεινόμενου συστήματος.

I. Διορισμός, μέλη και όροι εντολής

της Επιστημονικής Επιτροπής

Διορισμός της Επιστημονικής Επιτροπής για τη Διαμόρφωση Ενιαίας Πολιτικής για την Επιμόρφωση και την Κατάρτιση των Εκπαιδευτικών Λειτουργών (ΔΕΠΕΚΑ)

Μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής

Η επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς πυλώνες στην ευρύτερη προσπάθεια για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Η μεγάλη σημασία της ανάπτυξης μίας ενιαίας πολιτικής ως προς το ζήτημα αυτό έχει αναδειχθεί τόσο σε παλαιότερες όσο και σε πιο πρόσφατες εκθέσεις που αναφέρονται στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Η Επιστημονική Επιτροπή για τη **Διαμόρφωση Ενιαίας Πολιτικής για την Επιμόρφωση και Κατάρτιση των Εκπαιδευτικών (ΔΕΠΕΚΑ)** κλήθηκε να προχωρήσει στον σχεδιασμό ενιαίας πολιτικής σε ό,τι αφορά στην επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών λειτουργών. Η διαμόρφωση αυτής της πολιτικής αναμένεται να συμβάλει αποφασιστικά στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και να επιδράσει καταλυτικά στην ευρύτερη προσπάθεια για τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Στην Επιστημονική Επιτροπή, η οποία έχει διοριστεί από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού Δρα Κώστα Καδή, προεδρεύει ο Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου Δρ Μιχαλίνος Ζεμπύλας και σε αυτή συμμετέχουν ως μέλη οι: Δρ Έλενα Χατζηκακού, Πρώτη Λειτουργός του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (ΠΙΚ), Δρ Παυλίνα Χατζηθεοδούλου, Προϊστάμενη Τομέα Επιμόρφωσης (ΠΙΚ), Δρ Τάσος Μενελάου, Πρώτος Λειτουργός Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Δρ Ανδρέας

Όροι εντολής

Κυθραιώτης, Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης, Φρόσω Τοφαρίδου, Επιθεωρήτρια Μέσης Εκπαίδευσης, Δρ Χρυστάλλα Καλογήρου, Διευθύντρια Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δρ Ειρήνη Ροδοσθένους Β.Δ. Μέσης Εκπαίδευσης, Λειτουργός στο ΠΙΚ, Νίκος Παπαευριπίδης, Β.Δ. Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Δρ Ανδρέας Κασουλίδης, Β.Δ. Δημοτικής Εκπαίδευσης, Λειτουργός στο Γραφείο του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού.

Στην Επιστημονική Επιτροπή δόθηκε η εντολή από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, όπως προχωρήσει στη διαμόρφωση του βασικού πλαισίου ενός νέου συστήματος για την επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών λειτουργών, αφού:

(α) μελετήσει το σύνολο των σχεδίων και προτάσεων, που έχουν υποβληθεί στο πρόσφατο παρελθόν και σχετίζονται με τη συγκρότηση ενός νέου πλαισίου επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών λειτουργών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

(β) αξιολογήσει την παρούσα κατάσταση, εντοπίζοντας τους περιορισμούς και τις δυνατότητες του υφιστάμενου συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών,

(γ) λάβει υπόψη τις διεθνείς τάσεις και εξελίξεις στο πεδίο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών,

(δ) προσμετρήσει τις βασικές κατευθύνσεις που αφορούν στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, στη βάση του Προγράμματος Διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας,

(ε) μελετήσει τις βασικές συστάσεις που περιλαμβάνονται στις Εκθέσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας αναφορικά με τις πολιτικές για τους εκπαιδευτικούς και οι οποίες ευθυγραμμίζονται με το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης και την εκπαιδευτική μας πολιτική.

Το κείμενο που ακολουθεί περιλαμβάνει τις βασικές αρχές και τους άξονες του προτεινόμενου πλαισίου επιμόρφωσης και όχι λεπτομερή ανάλυση της πρότασης. Η ανάλυση αυτή αναμένεται να γίνει στη βάση της συζήτησης που θα ακολουθήσει με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς. Σημειώνεται επίσης ότι, τόσο η ανάλυση και επεξεργασία των επιμέρους πτυχών της πρότασης όσο και η κατάληξη σε συμφωνία αναφορικά με την ενιαία πολιτική για την επιμόρφωση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών, θα λαμβάνει υπόψη τα σύγχρονα δημοσιονομικά δεδομένα και περιορισμούς.

II. Λειτουργικοί ορισμοί

Πιο κάτω παρατίθενται κάποιοι βασικοί λειτουργικοί ορισμοί, οι οποίοι κρίνονται απαραίτητοι για την κατανόηση της έννοιας και της σημασίας της επιμόρφωσης ως βασικού μέσου για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών:

Η επιτροπή υιοθετεί τους πιο κάτω ορισμούς για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών:

Αποτελεσματική επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

- «Είναι όλα τα είδη μάθησης των εκπαιδευτικών, μετά την αρχική τους εκπαίδευση» (σ. 9).¹
- «Είναι όλες οι διαδικασίες, δράσεις και δραστηριότητες που σχεδιάζονται, για να αυξάνουν τις επαγγελματικές γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις των εκπαιδευτικών, ώστε αυτοί να μπορούν να βελτιώνουν τη μάθηση των μαθητών» (σ. 16).²

Αποτελεσματική επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών:

«Είναι συνεχής, περιλαμβάνει επιμόρφωση, εξάσκηση στην πράξη και παρέχει επαρκή χρόνο, καθότι υποστηρίζεται με παρακολούθηση. Τα επιτυχημένα προγράμματα εμπλέκουν τους εκπαιδευτικούς στις δραστηριότητες μάθησης, οι οποίες είναι παρόμοιες με τις δραστηριότητες που οργανώνουν οι ίδιοι σε συνεργασία με τους μαθητές τους. Επίσης, τα επιτυχημένα προγράμματα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των κοινοτήτων μάθησης μεταξύ των εκπαιδευτικών. Υπάρχει ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για τα σχολεία που αναπτύσσονται ως οργανισμοί μάθησης και στην εξεύρεση τρόπων για το πώς οι εκπαιδευτικοί θα μοιράζονται πιο αποτελεσματικά την πραγματογνωμοσύνη και τις εμπειρίες τους».³

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

¹ Craft, A. (2000). *Continuing professional development: A practical guide for teachers and schools*. London & New York: Routledge Falmer.

² Guskey, T.R. (2000). *Evaluating professional development*. Thousand Oaks, California: Corwin Press.

³ OECD. (2005). *Teachers matter: Attracting, developing and retaining effective teachers*. OECD: Paris.

- «Είναι το σύνολο των δραστηριοτήτων και διαδικασιών που συνδέονται με τη σύλληψη, το σχεδιασμό και την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων, που έχουν ως πρωταρχικό σκοπό τον εμπλουτισμό, τη βελτίωση, την αναβάθμιση και την περαιτέρω ανάπτυξη των ακαδημαϊκών-θεωρητικών ή πρακτικών, επαγγελματικών και προσωπικών ενδιαφερόντων, ικανοτήτων, γνώσεων και δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών, κατά τη διάρκεια της θητείας τους» (σ. 101).⁴
- «Είναι το σύνολο των δραστηριοτήτων που αναπτύσσουν τις ατομικές δεξιότητες, τις γνώσεις, και την εμπειρογνωμοσύνη και τα άλλα χαρακτηριστικά ενός εκπαιδευτικού».⁵

Συνοπτικά, θεωρείται ότι ο όρος *επαγγελματική ανάπτυξη* είναι ευρύτερος και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και την *επιμόρφωση* των εκπαιδευτικών.

III. Μελέτη εγγράφων

Τα μέλη της Επιτροπής μελέτησαν σειρά εγγράφων σχετικά με την επιμόρφωση και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών, όπως

---

⁴ Αθανασούλα-Ρέππα, Α., Ανθοπούλου, Σ.Σ., Κατσουλάκης, Σ., & Μαυρογιώργος, Γ. (1999). *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων (Τόμος Β΄): Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

⁵ OECD. (2009). *Creating effective teaching and learning environments: First results from TALIS*. OECD: Paris.

προτάσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), απόψεις και εκθέσεις εμπειρογνομένων που υποβλήθηκαν στο ΥΠΠ κ.ά. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της σύγχρονης βιβλιογραφίας σε θέματα που έχουν σχέση με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Ανάμεσα στα έγγραφα που μελετήθηκαν συμπεριλαμβάνονται και τα ακόλουθα, τα οποία τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής από το ΥΠΠ:

- Πρόταση Νεόφυτου Χαραλάμπους για Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών (2005)
- Προοίμιο και Μελέτη αναδιαμόρφωσης του σχολικού συστήματος του Έρικ Ερωτοκρίτου (2005)
- Πρόταση Πολιτικής του ΥΠΠ για Ενδοϋπηρεσιακή Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών (2006)
- Κείμενο του ΥΠΠ για «Στρατηγικό Σχεδιασμό για την Παιδεία – Η ολική αναθεώρηση του Εκπαιδευτικού μας Συστήματος» (2007)
- Πρόταση του ΥΠΠ για νέο Σύστημα Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου και των Εκπαιδευτικών Λειτουργών (2009)
- Εκθέσεις Εμπειρογνομένων της Παγκόσμιας Τράπεζας (2014)

Για κάθε έγγραφο που μελετήθηκε καταγράφηκαν οι βασικές αρχές και άξονες που το διέπουν. Τα μέλη της Επιτροπής είχαν

**Χαρακτηριστικά της
υπάρχουσας
μορφής
επιμόρφωσης**
Μη Υποχρεωτική
Περιορισμένη
Απουσία
διάγνωσης
αναγκών

**Κρατικό κόστος της
επιμόρφωσης**

**Απουσία
πιστοποίησης της
επιμόρφωσης**

Χρόνος διεξαγωγής

την ευκαιρία να συζητήσουν τα έγγραφα που μελέτησαν και στη συνέχεια να προχωρήσουν στη διαμόρφωση των βασικών αρχών και αξόνων του νέου πλαισίου που προτείνεται για την επιμόρφωσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών.

IV. Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης

- Πολλά είδη επιμόρφωσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών διοργανώνονται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, που θεωρείται η αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΠ για προσφορά επιμορφωτικών δράσεων για εκπαιδευτικούς, τις διευθύνσεις του ΥΠΠ και άλλους φορείς (πανεπιστήμια, οργανισμούς, ΜΚΟ κ.ά.). Σε αυτά συμμετέχει κάθε χρόνο μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων, χωρίς να υπάρχει, όμως, επίσημος ενιαίος φορέας, ο οποίος να συντονίζει ή/και να εποπτεύει τις εν λόγω προσφερόμενες επιμορφώσεις.
- Η επιμόρφωση δεν είναι υποχρεωτική (με ελάχιστες εξαιρέσεις π.χ. στελέχη, επιμόρφωση εκπαιδευτικών Δημοτικής στην αρχή της χρονιάς και εκπαιδευτικών Μέσης τον Ιανουάριο), ούτε και συνεχής και δε βασίζεται επίσημα σε συστηματική διάγνωση των αναγκών. Γενικά, η επιμόρφωση επαφίεται σε μεγάλο βαθμό στην προσωπική πρωτοβουλία του κάθε εκπαιδευτικού. Η βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι για να συμβάλει η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη βελτίωση της διδασκαλίας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων, χρειάζεται ξεκάθαρη στοχοθεσία, συνέχεια, συνοχή και συστηματική στήριξη των

**Απουσία
ολοκληρωμένης
αξιολόγησης των
προγραμμάτων
επιμόρφωσης**

εκπαιδευτικών.⁶

- Τα προγράμματα επιμόρφωσης του ΥΠΠ προσφέρονται εξ ολοκλήρου από κρατικούς πόρους.
- Η προσφερόμενη επιμόρφωση δεν τυγχάνει πιστοποίησης.
- Τα επιμορφωτικά προγράμματα προσφέρονται τόσο κατά τη διάρκεια του εργασιακού χρόνου των εκπαιδευτικών, όσο και στον ελεύθερο χρόνο τους.
- Η αξιολόγηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης περιλαμβάνει συνήθως τη διερεύνηση των αντιδράσεων των συμμετεχόντων και των επιδράσεων του προγράμματος στη μάθηση των συμμετεχόντων. Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη αξιολόγηση των προγραμμάτων που να καταγράφει και να καταδεικνύει τις επιδράσεις των προγραμμάτων στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών, καθώς, επίσης, και το πώς χρησιμοποιούνται οι νέες γνώσεις και δεξιότητες στην πράξη. Επιπλέον, το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, δε σχετίζεται με οποιοδήποτε τρόπο με την επιμόρφωση της οποίας τυγχάνουν οι εκπαιδευτικοί.

---

⁶ Guskey, T.R. (2000). *Evaluating professional development*. Thousand Oaks, California: Corwin Press.

Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A synthesis of over 800 meta-analyses related to achievement*. London & New York: Routledge. European Union, OECD, & University of Twente (2010). *Teachers' professional development: Europe in international comparison: An analysis of teachers' professional development based on the OECD's Teaching and Learning International Survey (TALIS)*. Belgium: European Union.

**Σκοπός της
επιμόρφωσης**

**Στόχοι της
επιμόρφωσης των
εκπαιδευτικών**

**Βασικές
προϋποθέσεις
επιτυχίας της
επιμόρφωσης**

**Ανάγκη υιοθέτησης
επίσημου φορέα
επιμόρφωσης**

**Αξιολόγηση των
επιδράσεων των**

V. Υποθέσεις πάνω στις οποίες εδράζεται η πρότασή μας

- Ο σκοπός της επιμόρφωσης είναι η συνεχής αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας στην παρεχόμενη εκπαίδευση, ώστε να βελτιώνονται τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών.
- Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί στοιχείο απαραίτητο για:
  - βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και
  - ανάπτυξη των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων των εκπαιδευτικών όσον αφορά στο μετασχηματισμό του ρόλου τους, στη βελτίωση των παιδαγωγικών τους πρακτικών και κατ' επέκταση στη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Οι βασικές προϋποθέσεις επιτυχίας της επιμόρφωσης είναι η ικανοποίηση των αναγκών και η επίτευξη των στόχων:
  - των ίδιων των εκπαιδευτικών,
  - των σχολικών μονάδων και

- του εκπαιδευτικού συστήματος.

- Για την εξασφάλιση της συνεχούς και συστηματικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών κρίνεται απαραίτητη η υιοθέτηση επίσημου φορέα επιμόρφωσης, ο οποίος θα συντονίζει όλες τις προσπάθειες επιμόρφωσης.
- Η αξιολόγηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης επιβάλλεται να περιλαμβάνει τη διερεύνηση των απόψεων και αντιδράσεων των συμμετεχόντων και των επιδράσεων στη μάθησή τους, καθώς, επίσης, και το βαθμό αξιοποίησης της νέας γνώσης και των νέων δεξιοτήτων από τους συμμετέχοντες, όπως και την επίδραση των προγραμμάτων στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών. Σημαντική είναι, επίσης, η αξιολόγηση του βαθμού υποστήριξης του ΥΠΠ προς την αλλαγή που προωθεί το πρόγραμμα επιμόρφωσης.

VI. Βασικές αρχές του προτεινόμενου συστήματος

Πιο κάτω παρατίθενται οι βασικές αρχές του προτεινόμενου συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών λειτουργών.

1. Σκοπός της επιμόρφωσης είναι η ποιοτική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών, η οποία στοχεύει στο συνεχή εμπλουτισμό των γνώσεων, στην ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων και στην παροχή δυνατοτήτων

**Επιδιωκόμενο
προφίλ
εκπαιδευτικού**

**Συστηματικότητα
της επιμόρφωσης**

**Καθολικότητα της
επιμόρφωσης**

**Σχεδιασμός και
περιεχόμενο της
επιμόρφωσης με
βάση τη διάγνωση
των αναγκών**

εφαρμογής τους στη διδακτική πράξη.

2. Με την επιμόρφωση, επιδιώκεται η ανάπτυξη ενός προφίλ εκπαιδευτικού, ο οποίος θα χαρακτηρίζεται από:

(α) το συνεχή εμπλουτισμό των γνώσεων, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και την παροχή δυνατοτήτων εφαρμογής τους στη διδακτική πράξη.

(β) τον κριτικό αναστοχασμό.

3. Η επιμόρφωση των εν υπηρεσία εκπαιδευτικών πρέπει να είναι συστηματική. Η συστηματικότητα της επιμόρφωσης αποτελεί βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση κάθε καινοτομίας και μεταρρύθμισης που προωθείται από το ΥΠΠ. Η επιμόρφωση θεωρείται δραστηριότητα συνεχής και αναφέρεται σε όλα τα στάδια της επαγγελματικής πορείας του εκπαιδευτικού, από τη στιγμή της ένταξής του στο εκπαιδευτικό σύστημα μέχρι το τέλος της επαγγελματικής του πορείας.

4. Η καθολικότητα της επιμόρφωσης (στρατηγικό σχέδιο επιμόρφωσης όλων των εκπαιδευτικών) θεωρείται επιβεβλημένη.

5. Ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο των προγραμμάτων θα γίνεται με βάση τις ανάγκες και τους στόχους που υπάρχουν στο χώρο της εκπαίδευσης (προτεραιότητες/εμφάσεις του ΥΠΠ, καθώς και την επιστημονική γνώση που υπάρχει), τις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε σχολικής μονάδας και τις ατομικές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Συνεπώς, το μοντέλο επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών

Σύνδεση της επιμόρφωσης με τη βελτίωση του σχολείου
Διαφοροποίηση της επιμόρφωσης με βάση τις ανάγκες του κάθε εκπαιδευτικού

Μέθοδοι και μέσα επιμόρφωσης

Επίσημος φορέας επιμόρφωσης

Φορέας Πιστοποίησης Επιμόρφωσης

Πλαίσιο διεξαγωγής της επιμόρφωσης

θα πρέπει να είναι ευέλικτο, ώστε η επιμόρφωση να συνδέεται:

(α) με τη γενική/συνολική ανάπτυξη της σχολικής μονάδας (ετήσιο σχέδιο βελτίωσης της σχολικής μονάδας) και

(β) την ατομική επαγγελματική ανάπτυξη του κάθε εκπαιδευτικού (ετήσιο ατομικό σχέδιο επαγγελματικής ανάπτυξης του κάθε εκπαιδευτικού).

6. Θα επιδιώκεται η αλληλεπίδραση μεταξύ θεωρίας και πράξης και θα ακολουθούνται οι αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων. Θα δίνεται έμφαση σε ενεργητικές και βιωματικές μεθόδους επιμόρφωσης. Οι εκπαιδευτικοί θα ενισχύονται μέσα από μια ποικιλία μέσων και υλικού.
7. Επίσημος φορέας επιμόρφωσης θα είναι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ). Το ΠΙ να έχει την ευθύνη για τον σχεδιασμό, την οργάνωση, τη διεξαγωγή και την αξιολόγηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης. Θα συντονίζει τον καθορισμό της πολιτικής για θέματα επιμόρφωσης, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
8. Η πιστοποίηση παρακολούθησης της επιμόρφωσης θα επιτυγχάνεται μέσα από Φορέα Πιστοποίησης Επιμόρφωσης (ΦΠΕ), όπως περιγράφεται στο μέρος VII, παράγρ. 7, του παρόντος εγγράφου.
9. Το πλαίσιο διεξαγωγής της επιμόρφωσης θα περιλαμβάνει ποικίλες μορφές, που είναι δυνατόν να υλοποιούνται ανάλογα με τους στόχους κάθε

επιμορφωτικού προγράμματος:

(α) Κεντρική επιμόρφωση (π.χ. προσφορά επιμόρφωσης μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ως επίσημου φορέα, σε συνεργασία με ειδικούς, ακαδημαϊκούς, πανεπιστήμια κ.λπ.),

(β) Συνεργατικά σχήματα επιμόρφωσης (δίκτυα εκπαιδευτικών/σχολικών μονάδων/ κοινότητες μάθησης) και

(γ) Ενδοσχολική επιμόρφωση.

VII. Βασικοί άξονες του προτεινόμενου συστήματος

Θα πρέπει:

1. Να παρέχονται κίνητρα στους εκπαιδευτικούς (πέρα από την προσωπική τους επιθυμία για αυτοβελτίωση), ώστε αυτοί να επιδιώκουν την επαγγελματική τους ανάπτυξη. Η αναγνώριση για την πορεία αυτή της επιμόρφωσης θα γίνεται με πιστωτικές μονάδες κ.ά..
2. Να εξασφαλιστεί ότι η υποχρεωτική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών δεν θα εννοείται απλά ως μεμονωμένη δραστηριότητα, χωρίς την ύπαρξη δράσεων παρακολούθησης/στήριξης των εκπαιδευτικών. Αντίθετα, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θα είναι συνεχής, αξιοποιώντας όλες τις μορφές επιμόρφωσης

**Εστιασμός στην
επιμόρφωση
εντός της
σχολικής
μονάδας**

**Θεσμός
Παιδαγωγικού
Συμβούλου**

**Συστηματική
αξιολόγηση
προγραμμάτων
επιμόρφωσης**

(βλ. Βασικές αρχές του προτεινόμενου συστήματος, παράγρ. 9).

3. Να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών εντός της σχολικής μονάδας. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί, για παράδειγμα, με την αξιοποίηση της θέσης του Παιδαγωγικού Συμβούλου, ο οποίος θα αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διάγνωση των επιμορφωτικών αναγκών του εκπαιδευτικού και την καθοδήγησή του για σκοπούς επαγγελματικής βελτίωσης και ανάπτυξης. Η επιμόρφωση αυτή θα εστιάζει στη σχολική εμπειρία και θα επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ικανοτήτων στον εντοπισμό και την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζει καθημερινά η σχολική μονάδα, όπως: σχολική αποτυχία, διαπολιτισμική εκπαίδευση, ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στο εκπαιδευτικό σύστημα, αντικοινωνική συμπεριφορά κ.λπ. Να ενισχυθεί, για τον σκοπό αυτό, ο θεσμός του Παιδαγωγικού Συμβούλου με κατάλληλη επιμόρφωση, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβει την ευθύνη που περιγράφεται πιο πάνω. Το έργο του μπορεί να ενισχυθεί με την εισαγωγή του θεσμού του μέντορα (ειδικά καταρτισμένου εκπαιδευτικού σε εκπαιδευτικά και άλλα θέματα).
4. Να γίνεται συστηματική και συνεχής αξιολόγηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών (π.χ. μέσω έρευνας), ώστε να είναι δυνατός ο καθορισμός των τύπων της επιμόρφωσης που θα είναι πιο αποτελεσματικοί όσον αφορά στη βελτίωση των πρακτικών των εκπαιδευτικών και των μαθησιακών

Μονάδες συνεχιζόμενης κατάρτισης

Φορέας Επιμόρφωσης

Φορέας Πιστοποίησης Επιμόρφωσης

αποτελεσμάτων των μαθητών.

5. Να συμπληρώνει κάθε εκπαιδευτικός συγκεκριμένο αριθμό ωρών επιμόρφωσης για κάθε σχολική χρονιά και να πιστώνεται με μονάδες συνεχιζόμενης κατάρτισης. Επιπρόσθετα, θα έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει και σε προαιρετικές μορφές επιμόρφωσης, οι οποίες θα αντιστοιχούν και αυτές σε μονάδες συνεχιζόμενης κατάρτισης.
6. Να ανήκει η ευθύνη για την επιμόρφωση τόσο στην πολιτεία (επίσημα στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) όσο και στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Συνεπώς επιμορφώσεις είναι δυνατόν να προσφέρονται και σε μη εργάσιμο χρόνο, με απόφαση του ΥΠΠ, και ανάλογα με τις προτεραιότητές του.
7. Θεωρείται σημαντική η δημιουργία Φορέα Πιστοποίησης Επιμόρφωσης (ΦΠΕ). Ο ρόλος του ΦΠΕ θα είναι η εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης όλων των επιμορφωτικών προγραμμάτων. Η δομή και ο τρόπος λειτουργίας του φορέα αναμένεται να καθοριστούν με την επίτευξη συμφωνίας επί του πλαισίου που θα διέπει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, όπως αυτή παρουσιάζεται στην παρούσα πρόταση.